

ВМІШУЮТЬ СЕКРЕТАРЯ ПРЕЗИДЕНТА В НАФТОВІ СКАНДАЛИ

ВАШІНГТОН, 22 лютого.—Сенатор Волш, головний провідник комітету, ведучого свідство в справі нафтових скандалів, заявив, що комітет покличе до знань Баскома Сасема, секретаря президента Куліджа.

СЕНАТОР ОБЖАЛОВАВ ДОГЕРТІ ЗА НАДУЖИТТЯ

ВАШІНГТОН, 21 лютого.—Сенатор Гвілер заявив публічно, що генеральний прокуратор (міністр судинства) Догерті вмішаний в нафтові скандали та що він кулуварно шери в компанії Сінклера. Сенатовий комітет для нафтових справ рини розслідувати закид.

РОЗЛАМ В РЕПУБЛІКАНСЬКІЙ ПАРТІЇ ЧЕРЕЗ ДОГЕРТІ

Републіканські конгресмени та сенатори дебатує над справою викликання в урядку міністра судинства Догерті так звятого, що в їх урядку готовий вийти поважний розлом.

КУЛІДЖ ЗАДЕРЖУЄ ДОГЕРТІ

Президент Кулідж вівбув конференцію з представниками републіканських членів конгресу та заявив їм, що він протриває усуненню з урядку міністра судинства Догерті.

ДОГЕРТІ ПРОТИ СЕНАТОРІВ

Міністр судинства Догерті оголосив публічно своєю листа до сенатора Пенера, в котрій він каже, що не вступити зі свого урядку на домагання сенаторів, що видали на нього засту, а не дискутації його. Коли сенат усе таки довів до його резолюції, що він поставити цілу справу публічний оліній.

БОРОТЬБА ЗА ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН

ВАШІНГТОН, 22 лютого.—Президент Кулідж заявив провідникам републіканської партії, що він не виступити від податкового проекту секретаря скарбу Лелона та заветує податковий закон, якому він ухвалено не проект Мелона, а проект Гарнера.

РЕПУБЛІКАНСЬКІ ПРОВІДНИКИ ХОЧУТЬ ПОМОГОДИ В СПРАВІ ПОДАТКУ

ВАШІНГТОН, 21 лютого.—Републіканські провідники стали радитися з демократами, чи не найбти їм якого способу погодити зі собою податковий проект Мелона з податковим проектом демократа Гарнера.

ЗМЕНЧУЮТЬ ВИДАТКИ НА ФАРМЕРСЬКІ СПРАВИ

ВАШІНГТОН, 22 лютого.—Комітет видатків пропонує повній палаті послати законопроект, в якому сума видатків на річніспі справи вносить всего 56 мільонів доларів, себто о 16 мільонів доларів менше, як минулого року. Це зменшення викликало невдоволення серед фармерських кругів.

З ПРЕЗИДІАЛЬНОЇ КАМПАНИ

ВАШІНГТОН, 21 лютого.—Відем Макаду виголосив через радіо промову в якій домагався, щоб всі, вмішані в нафтові скандали, були покарані.

ЦІКАВИ СПОСІБ ВИБОРУ КАНДИДАТА НА ПРЕЗИДЕНТА

НЮ ЙОРК, 22 лютого.—Так званий „комітет 48” шукає кандидата на президента для третьої партії. В тія діля комітет розіслав до різних визначних людей kwestіонар (ряд запитань). На основі відповідей на ці запити будеться ріншати, хто найкраще надеться на кандидата для третьої партії, яка має бути організована, а котра малаби мати велику надію через оскандалення провідників дво старих партій.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ВАШІНГТОН

ВАШІНГТОН, 22 лютого.—Президент Кулідж виголосив при помочи бездротного телефону промову про Джорджа Вашингтона, вихвалюючи його яко патріота, жовира та політника та виставляючи його Американця за взір горожанських чеснот. Кулідж говорив з Білого Дому, а його промові прислухувалися мільони людей.

ВИКЛАДАЮТЬ КОНГРЕСМЕНА ЗА ВИБОРЧИ ШАХРАЙСТВА

ВАШІНГТОН, 22 лютого.—Виборчий комітет палати послів ринше позбавити місця в конгресі конгресмена Сола Блума, демократа з Нью Йорку, бо для його вибору вживано шахрайства. На його місце покликано Волтера Чендлера, републіканця.

ДАЮТЬ ВІДШКОДОВАННЯ ЗА ВТРАТУ ЖИТТЯ НА „ЛУЗІТАНІ”

ВАШІНГТОН, 21 лютого.—Мішана американсько-німецька комісія для вирішення відшкодовань, як понесені Американцями через затоплення корабля Лузитані, що згинув від німецької підводної лодки дня 7. мая 1915. року, знова вирішила 67 претензій та признав Американцям цілий ряд відшкодовань на загальну суму мільона доларів.

ВАЖЛИВІ ВІНАХІД

СТ. ЛУИС, 22 лютого.—Одно радіоє підприємство пробувало нині винахід д-ра Еббета, котрий названо „микрофон стетоскопом”, а при помочи котрого можна перенести на велику відлеглість навіть дуже тихі голоси. При пробі переслана голос уряду людського серця. Голос вислыно з форту Бейлара, в штеті Нью Мексико, а чуття його було в сьому місті, що відлегає 1,200 миль у воздушній ліній від місця вислыня.

ЗА ПОМІДЛУВАННЯ ЖОВНІРІВ.

ЛВЕНВОРВ, КАНЗАС, 22 лютого.—Спеціальний військовий суд почав свідство над всіми жовнірами, що сидять в місцевій військовій тюрмі за воєнні злочини. Суд має на цілі ріншити, котрих жовнірів припоручити до амністії. (подоровання кари).

ВИСОКИЙ ЛЕТ.

ДЕЙТОН, ОГАІО, 22 лютого.—Поручник американської армії Джек Мекрейд пробував нині побити світовий осяг в леті на висоту. Він вилетів у своїм військовім літаку, добився до висоти 34,983 стопи, але мусів вернутися через поважне зипуте машини. Температура (теплота) на тій висоті вносила тоді 75 степенів лопиче ства.

Мекрейд своїм не добув рекорду (найвишого осягу), бо йому ще не доставало яких 2 тисячі стпів до осягу французького летуна Лекуанта.

ЧУЖИНСІ В ПАРИЖІ.

Французьке міністерство заграничних справ одержало від своїх консулянтів за кордоном звістки, що багато чужинців сварається одержати подорожні візи до Парижа. Головно багато Американців збирається притомити всеняних місяців влітку у Францію. Чужинці надіються, що могутнм жити там дешево. Віза стареться дістати також багато Італійців Греків, Аргілінів і Польків. Французькі власти видали тою своїм консулянтам окремі вказівки в справі видачі подорожних документів. Та до Франції вже й раніше наїхало багато небезпечних бривних спекулянтів, які скривають перекладомі своєю справжнє завдання і завіття. Власти програли кількох чужинців, яким доказано участь у спадку французького франка.

„МАЛОРОСІЙСЬКА” КІНО-ФІЛЬМА.

В. Коряк, виступав у харківських „Вістях” з критикою нової кінофільми виробу грузинської Наркомоса, яка вже почала висвітлюватися по кіноках України. Він говорив: „Глузувати з мови тригінти-мільйонного народу — це кепський агітаційний засіб. Такої фільми на Україні показувати краще не треба”. Що то за фільма одовідуються о „таї критичної замітки Коряка: „Малоросія з варениками. Малоросійнин в оперетковому убранні від Сабіна з Тиволи... дурницькі дотепи й трюки”... напис на кімранці: „Продаж хомутів, дотепи і інших гстихивих річей” і ин.

ПРОРОК ЗЕМЛЕТРУСА.

Римські газети пишуть, що італійський різьбар на імення Рафаєль Бендари, котрий живе в Фенца каже, що дійшов до нової теорії, якою може предсказати землетрус. Теорія ця нібито повалдила всі попередні. Бендари каже, що 20. грудня ч. п. предсказав землетрус в Америці, який посудався був там 21. грудня. Потім випрокорював землетрус на берегах Егейського моря 2. січня ч. п. Телер же відвадував до Америки величезний землетрус на 15. і 20. січня ч. п. Це в гобину означив, а саме землетряс і вранці.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ СТРИЛЯЄ ДО СЕЛЯН.

Інтерпреляція послів С. Коцицького, М. Чумчя і інших послів з Українського Клубу до міністра внутрішніх справ і справедливості в справі атравлення стрілом з револьвера розвідника в Дубні (на Волині) селянина Миколу Стеху, внесена дня 29. січня 1924 р.

Дня 2. січня с. р. селянин із села Сади Великі, пов. Дубно, М. Стеха, який недавно вернувся зі служби в польському війську, явив на продаж фру дров разом з іншими селянами того села.

По причині, начтобо, не мав посвідки на се, що продає свої власні дрова, агалдин Стеха був привнедений півнасти до села на поліцію і там його просияв кулею з револьвера поліційний розвідник Курек.

Першу лікарську поміч дала раненому житиельська дівчина. На другий день Стеху забрали домія і там близькі люди старяться привести його до здооля.

Сей факт, що має місце в Дубні в ярмарочний день, став відомий широкому загаради населення і викликав дуже лике вражіння.

Тепер ширяться по Дубні поговори, що се справу хочуть збагателізувати і затерти се викликує велике занепокоєнне і подраженне серед місцевого населення.

Супроти вище наведеного підписали запитують міністерів: 1) чи відомий їм наведений факт? 2) що задумують міністри зробити, щоб свідство в сій справі переведено безсторонно і належить, а винного дошоби покарано і щоб на будуче подібні факти не мали місця?

Варшава, дня 29. січня 1924. (Підписи).

ВІДЗНАЧЕННЯ РОБИТНИКІВ.

Італійська рада міністрів постановила визначити одну медалю для ручних робітників, котрі покажуть незвичайно дрібними на своїому полі діяльності або зробять якісь винаходи на полі техніки відносно уліпшення машин. Робітничі, що буде визначені цією медалею, одержуватиме окрему грошеву пілнору від держави і від підприємства, в котрому був занятим. Вістку про прийняті італійські робітничі чина з великим вдоволенням. Правительство й промисловість сподіються звязати цією відзначенню великих практичних успіхів.

ВІСЬКО ПРОТИ ВОКІВ.

Праські газети пишуть, що проти вовків, які щезі зміни безпокоят Заркарську Україну установлене військове акцію. Вовки страшно лютоють у Карпатах і за один тиждень розширили пів людей в околиці Оука Сянтія. Люде не ваються виходити з села, бо круяться цілі стада вовків, по кількосот штук.

ЗАВЕДЕННЯ ЗАГАЛЬНОГО ОБОВ'ЯЗКОВОГО НАВЧАННЯ НА УКРАЇНІ.

Зараз на радянській Україні е-18612 дитячих установ, в яких виховується 1,455,000 дітей, а всіх дітей від 8—15 років е-5,500,000. По 7-річних школах вчиться всего 12,000 дітей. Семирічні школи (гімназії) підєднані на Україні реформірно-губерніальні та окремі міста мають далеко більше цих шкіл як села і містечка. Найбільш поширеній тип школи, це шкільної освіти обкрюкове генер справу про заведення на Україні загального навчання, яке може бути здійснене тільки більше, що за останні роки починається зменшення народженія дітей. Комісарят освіти має на думці зробити обов'язковим навчання для дітей, які вступають до першої класи, як протязі 4 років. При заведенні загального навчання число дітей по школах виросте з 1,455,000 до 2,300,000.

ФРУНЗЕ ПРО УКРАЇНИЗАЦІЮ ВІЙСЬКА.

На останньому засіданню УШ-го асуукраїнського З'їзду Рад у Харкові головнокомандуючий червоною армією на Україні Фрунзе свою промову про становище червоної армії заквич завдоленням про її ринізацію війська.

Військова команда каже Фрунзе, розробила широкій длія українзації червоної армії, який вже затверджено Союзною революційною військовою радою. Згідно з цим пляном, в першу чергу відповдану підготовку дістає командний склад. Низка військових шкільних закладів переводиться на українську мову. В Харкові відкривається військова підготовча школа для пролетарської молоді Фабзавуча. В імені червоної армії каже Фрунзе — запевняю 8-ий Всеукраїнський Зїзд рад, що коли знов над Україною буде занести загроза війни, червона армія та фльота рушуть насустріч ворогові й краще помурть, ніж схилять перед ним свої червоної революційні прапори.

ВІСЬКО ПРОТИ СТРАКІВ

Праські газети пишуть, що проти вовків, які щезі зміни безпокоят Заркарську Україну установлене військове акцію. Вовки страшно лютоють у Карпатах і за один тиждень розширили пів людей в околиці Оука Сянтія. Люде не ваються виходити з села, бо круяться цілі стада вовків, по кількосот штук.

ФРАНЦУСЬКИЙ СЕНАТ ГОТОВИЙ ПОВАЛИТИ ПРЕМ'ЄРА ПУАНКАРЕ ЗАДЛЯ ДОСА

ПАРИЖ, 22 лютого.—В тугешніх політичних кругах запевняють, що небаром може прийти до повалення кабінету прем'єра Пуанкаре.

Більшість сенату заявляє за сим, щоб признати комісії завнавчання під проводом Американця генерала Доса вільну руку і прийняти її вказівки щодо розвязки питання про німецькі „воєнні відшкодовання”. Одначе Пуанкаре стоїть при своєму домагаю, що се належить до військотикої комісії „воєнних відшкодовань”. Від цього він не хоче вступити.

Та сенат не подляє його гадок. Більшість сенату проти них. Настільки того, як кажуть, небаром Пуанкаре апале зі своєю політкою й уступить, а його місце займе Імовірно старий Клемансо.

ЩЕ НОВІ КАНДИДАТИ НА ПРЕМ'ЄРА ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 22 лютого.—По сподіваному упадку прем'єра Пуанкаре обіжме його становище, як кажуть, або старий Клемансо, або Люї Люшер, яко посадики міста Лону соціаліст Ерріо.

ФРАНК ТРОХИ ПОПРАВІВСЯ

ПАРИЖ, 22 лютого.—Франк, який був впап майже до 4 центів, тепер знова грошки піднісся.

НОСИЙ УСПІХ ПАРТІЇ ПРАЦІ В ПАРЛАМЕНТІ

ЛОНДОН, 22 лютого.—Партія Праці одсугнула нову побіду в парламенті. Нині прийнято законопроект про полехіи щодо мешкань для біліного населення. За проектом голосували послані Партії Праці і Ліберали.

ЗА СПІВДІЛАНІСМ АНГЛІ, НІМЕЧЧИНИ І ФРАНЦІЇ

ЛОНДОН, 22 лютого.—Бувший британський міністр Вільсон Чорчл у своїй промові на обліді союзу говорив про англійські в честь амбасадора Френка Б. Келлогга, сказав, що Велика Британія, Німеччина і Франція повинні співділяти для миру. Така кооперація казав він, запевнить беззастенливо, добробут і тривкий мир світа.

УЧИТЬ АВСТРИЙЦІВ СКОРНОСТІ

ВІДЕНЬ, 22 лютого.—Генеральний комісар австрійських фінансів за рамени Ліги Народів, др. Ціммерман, заявив Австрійцям у своєю звіті, що вони не можуть сподіватися легких умов життя аніж горожані тих країв, що підлерли міжнародно позичку для Австрії.

ГРОЗІТЬ РОЗПУСКОМ ПАРЛЯМЕНТУ

БЕРЛІН, 22 лютого.—Німецький прем'єр Макс загрозив парламенту, що розпустити його, якщо він хотів би уневажити якийнебудь розпорядок правительства звачі воєнного стану.

НОВІ НІМЕЦЬКІ СРІБНІ ГРОШІ

БЕРЛІН, 22 лютого.—Німецький державний банк видасть нові німецькі срібні гроші. Будуть се одно-марківні, три-марківні і пати-марківні.

СЕЛАНСЬКІ БУНТИ В РОСІЇ

РІГА, столиця Латвії, 22 лютого.—В Сибірській губернії (біля Уралу) вилух селанський бунт проту большевицьких збирачів збіжжя на податок.

Селяни заявили, що у них самих голод і вони не дадуть останнього зерна, якого потребують на основі Большевицька влада спровадила кавалерію і забрала збіжжя силою.

РІШЕНЕЦЬ ПРОТИ СТРАКІВ

БЕРЛІН, 22 лютого.—Нині тугешній суд видав рішенець, який заперечив право страйку. Суд вважає юній, які проголошують страйк, одвічальними за особисті шкоди, які спричиняють страйкарі.

НІМЕЦЬКІ ЮНІ ХОТЯТЬ БОРЬОТБУ ПЕРЕНЕСТИ ДО ВИСШОГО СУДУ, БО СЕЙ РІШЕНЕЦЬ ВЕЛИКИ ШКОДИТЬ СТРАЙКАМ

Німецькі юні хотять боротьбу перенести до вишшого суду, бо сей рішенець велики шкодить страйкам.

ДАЛЬШЕ АРЕШТОВАНИ „ПОГОТОВА ПАРТИЮТОФ ПОЛЬСЬКІ”

ВАРШАВА, 5 лютого.—На внесенне слідчого судді арештовано у Варшаві ген. Вроччинського, Вроччинський був президентом воєнної ради „Поготова партіютоф польські” і від нього походив організаційно-військовий комітет ППФ. Вроччинський одстає дома від поліційних догалаю. На припоручення прокуратора вислыно стевий листи за се. Одрываються. Він мабуть утік до Америки. Зогляду на стан здоров'я зайдено за кавією арештованого Горчинського і подк. Лубенського.

РАДІАНСЬКОГО БІЛОРУСЬ

МОСКВА, 5 лютого.—В найбільшому часі має бути сільняний до Мінська загально-білоруський зїзд рай, в якому вільнуть участь делегати місцевості, прилучені до Білорусі. На сьому Зїзді мають бути остаточно розвязані питання, які відносяться до адміністративної і політичної організації нової радянської Білорусі.

САБОТАЖ В ГАЛІЦІНІ

ЛВІВ, 5 лютого.—Тугешні польські газети подвають знову сензацію. В ползді, котрий їзав зі Львова до Лавношого, була якась емеганто одгнана дрова. По дорозі сев доробилися вискоцала з вагону, а в цілях хитрости піднізли в тія могоді наступила експлозія вилучених матеріалів. Ший вагон згорів. Польські газети бачать в тія випадку новий акт саботажу з боку України.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1924. 50 ЦЕНТИВ.

КРАСИВІЙ КАЛЕНДАР ТОВ. „ПРЕСВІТА” . . . . . 75 ЦЕНТ.

БУЗЬОК, ГУМОРИСТИЧНИЙ КАЛЕНДАР

Перший український бюлетень гумористичний випуск в Америці. Котрий містить в собі 99 духів аїлвас образів, 38 дотепних віршів, 45 аїлвас приповідок і 150 дотепів і пародій на віршів аїлвас оповідань.

Тому, кождий хто хоче розвирати собі туту та розвеселитися, хай дора собі його замовить.

ЦІНА 75 ЦЕНТИВ з ПЕРЕСІЛКОЮ.

Замовляти списки на адресу:

„СВОБОДА”, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Дотепер в „Свободі” Свободи нема ніяких завадженія армії таї, як тут проголошено. Коли армія буде відшарпані зі створення армії до ніякої країни, то як і в армії проголошено. За кождий ваги тільки на ті, які тут проголошено.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for 'SUBSCRIPTION RATES' and 'PERIODICITY'. Includes rates for one year, six months, and three months, plus foreign and domestic rates.

3 Кавказ везежит висмаїт-гроші лиш на т. в. Foreign Money Order. Адрес: "СВОБОДА": 498 Montgomery, Тел. У. Н. Сюзет: 1833 Montgomery.

НЕПОРЯДКИ НА УКРАЇНІ.

Успіху подає з Харкова: Тут одержано відомості про нові неприємності на Україні. В подальших повітках Подільської губернії та в північних повітах Херсонщини неприємності набувають стихійного характеру.

ЩЕ ПРО С. ПЕТЛЮРУ.

Кореспондент львівської жидівської "Халілі" подає, що С. Петлюра має намір приїхати з Варшави до Праги, але з приводу неприхильного відношення чехословацького уряду до його особи, Петлюра виїхав до Відня, а описав під псевдонімом Степана Могилана прибув до Буковини, нібито для переговорів з Гортлієм та іншими мадлярськими діячами.

БУРЦЕВ ПРО ЛЕНІНА.

У варшавській газеті "За Свободу" помістив російський революційний письменник Володимир Бурцев статтю про Леніна, в якій каже: П'ять літ вистарало для Леніна, щоб цілковито знищити край, зруйнувати його промисел, розбити все його економічне життя і doprowadити цілий народ до крайньої нужди.

МАСОВІ АРЕШТОВАННЯ В ХОЛМЩИЦІ.

3 Хома доносять під датою 1. с. м.: Нічю 30. м. с. р. гуляла польська поліція по всьому тої маїшському повіту. Тайні агенти разом з польською поліцією лазили по селянських хатах, особливо по домах членів У. С. Д. П. Всюди переводили найдокладніший розпит і арештували зовсім невинних людей, не подаючи причини, і за яких їх запропорено в тюрму! Мій арештований знаходиться: М. Цикула, О. Пенар, В. Дмитришак, М. Королько, В. Тилік, П. Бігута, С. Кузак, П. Цень, А. Драбінський, Ф. Драбінський, С. Яовицький, І. Кузир, С. Хітрень, П. Корнилюк, Борудук, П. Шувійський, А. Боднарчук, Н. Барнічук.

ЛЯХИ НАПАДАЮТЬ В НОЧІ НА УКРАЇНСЬКУ РЕДАКЦІЮ.

Дня 30. січня с. р. о год. 10. 30. міл. вночі відбувся в пошмачаній редакції часисі "Наше Життя" в Хоми тріє, підчас якого поліція мислі і агенти дефензи старанно переглядали всі річї у сїю кореспонденцію редакції. Все було зроблено на підставі ар. 258, але уповноважені від судової влади поліція не показала.

УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ.

3 Варшави доносять: Переговори, в справі українсько-білоруського об'єднання і парламентарного союзу добігають до кінця. Недагду деякі члени комісії порозуміння поєзда за собою промовку у видінню подаріти умови. Однак справа буде закінчена вже небаром. Після ратифікації умов мали-б відбутися взаїмні відвідини Білорусами України у Львові, а Українцями Білорусів у Вільні.

ВСТУПАЄТЬ В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОРГАНІЗУЄТЬ В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОГРОЗА УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВИ.

Наслідком міжнародного визнання совітської влади буде немилювація на українську еміграцію. — Перші перелістки. (Від спеціального кореспондента "Свобода").

Визнання совітської влади з боку Англії і недалеке його визнання з боку інших держав не міняє засадничого становища українського народу у світі. Борючись з ворогом, в який він керів виступав, він не виступав. Лише одне мусить змінитися в зв'язку з цим визнанням: становище української еміграції.

Допомога чеського уряду у українській еміграції даєно вже стоті кіткою і тої сої совітського уряду. Все кілька разів з цього приводу робились "дружні" інтерв'ю з боку Москви й Харкова. Підкупом та демагогією, прызва совітська мисля підкупи чеську молоді, щоб вона протестувала проти урядової допомоги чужим "лармадіям".

Українські заклади та школи громадський комітет, Вільній Університеті, в Празі, в Академії, Педагогічний Інститут, річні курси та робітні — не без підстав турбують більшовицькі. З одного боку, вони самим фактом свого існування порушують цілі совітської України. З другого боку, вони підготовляють кадри свідомих українців, національних робітників. І те і друге більшовицьким не може подобатись, і вони дорого заплатили-б, щоб ту праця знищити.

До сього часу всі більшовицькі заходи в цім напрямі розбивались о тверду постачку чеського уряду, а особливо о голову президента Масарика. Відомо, що Масарик сказав: "Люди я живу, вы можете спокійно тут учитись і працювати, але поки самі не хочете виїхати". Але тепер ситуація змінилась, так що і Масарикове слово може стати безсилним.

Нема сумніву, що в переговорах з Чехословаччиною в справі навчання нормальних студентів (іх перелік вийшов у статті) Москва піде на всякі уступки, аби тільки зруйнувати тутешні еміграційні осередки. "Чинири чини дими це й я зявляюсь об'єднаним разом. Умовляю, дуже цінно признать Чехословаччину, але чому вона підтримує нашу протисовітську еміграцію?"

Наче у відповід на ці слова чини дими звязався з правничим часисію "Праву Ліду", центральні органи чеської с.д. партії, стаття з дуже кислим натязком на "ледачість" еміграції. Стаття каже, що треба вийти з "сентиментальних фраз" і наново переглянути ін-

терв'ю з чеським урядом.

ШЕСТИРІКОВЕ СВЯТО ПРОГЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ І ПАТІЛІТТА ПРОГЛОШЕННЯ ЗЛУКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ.

З ініціативи і заходами Українського громадського комітету, Українського Вільного Університету, Вишого Педагогічного Інституту Матуральних Курсів і Головного комітету "Селоспільня" відбулось свято проголошення самостійності Української Республіки та злуки українських земель. Свято відбулось 22. чини в Празі на Славянському острові.

Вже о 10-й годі з ранку починають лодє сходитись до будинку на острові, до останніх часин переважно відбувались і відбуваються національні культурні свята української еміграції. О 10% год. зала, призначена для святкування, переповнена.

Між представниками українських установ і інституцій відомі члени Управ Укр. Гром. Комітету, ректора Українського Вільного Університету в Празі, директора Укр. Вишого Педагогічного Інституту, директора Матуральних Курсів і інш.; між представниками національностей трузинського, білоруських, чеських і явн. Звичайно, як і завжди, можна помітити відсутність представників російських. А проте, це природно й нормально. В 10% год. на авансцені за довгим столом розмістяться президиї в складі Управ У. Г. К., ректора Укр. Вільн. Університету проф. Горбачевського і директора Укр. Вишого Педагогі-

честар українських земель, асторар вороги (чи західно-європейській дичин, чи азійській комад), України ні на одну хвилину не забувають про боротьбу за своє визволення, на кожному кроці пам'ятають, що воля, яку оголосив український народ шість років тому назад, стала непереможною метою кожного українського громадянина, до якої він мусить дійти не боючись ніяких жертв.

Сьогодні, опинившись поза межами рідної землі, ми зійшлися, щоб відсвяткувати той день, у який проголошено наші національні, економічні, культурні, екологічні, моральні і духовні визволення. За шість років України принесли з але визволення сотні тисяч жертв. Ніхто не посміє закрити, що проголошені принципи були насильно перероджені. Хто не вірить святочним актам, той мусить поверити тим могучим борцям за визволення України, які покрили всю нашу рідну землю від Карпат до Кавказу.

У цих могилах спочивають безіменні герої, які свідомо полегали на полі бою за волю свого народу, за волю своєї рідної землі, які свідомо приносили в жертву за волю. Ці герої вмірали за визволення свого народу, вони не пережили трагедії минулих поколінь, якім, як казав Штевенко, "не за Україну, а за її цаї доведеться вмирати". Герої тепершньої вмірали за рідну волю, тоді як в минулі мільони мусили падати за своїх ворогів.

Так було у великій війні, у війні з Шведами, Турками і т. д. Український народ зрозумів, що коли вмирати, то вмирати за себе, а не за своїх ворогів. Перші військові заходи, що організувались підчас світової війни (січові стрільці, синьобіланки), доказали, що для України найкраща ідея є смерть за волю, за визволення рідного краю і народу. Сьогодні мусимо згадати про тих, що промовою крові своєї доказали любов до Батьківщини.

Сьогодні мусимо "записитись", що єдиний наш шлях є воля боротьби. Боротьба за волю мусить стати нашим фізичним еством, нашим духовно-моральним відчуттям: ми не маємо права жити, коли за волю будемо про те щоб воля жила, коли забудемо про те, що ми мусимо осгануть, і про те, що сталося. Всі Українці мусять безперестанно служити тим принципам, які проголошені в універсалі шість років тому назад, мусять всі свої волю віддати для того щоб ці принципи стали живою, святою дійсністю.

Тільки в боротьбі здобудемо Самостійну Соборну Республіку від Кавказу до Карпат". Закінчуючи промову, голова У. Г. К. пропонує шванувати вставанням пам'яті героїв, що полегали в боротьбі за самостійну Україну. Всі, які вистають і співають "Вічну пам'яті".

Після цього слова забирає представник У. Г. К. М. Галаган. В своїй промові він зазначає, що ми ще не можемо дати об'єктивної оцінки тим подіям, що їх свідками і учасниками ми були протягом шести років. Ці події проаналізує наш майбутній вчений. Вони дадуть відповідну оцінку тому, що сталося. Все ж таки деякі підсумки ми можемо зробити вже тепер. Мусимо констатувати, що масштаб національного руху був несподівано великий. Вже в перших днях революції петроградська маніфестація 19 березня ст. ст. показала, в яких широчинних розмірах виявилась національна почування українських мас. Кіньська маніфестація 19 березня ст. ст. перелая сподівання самих українців. На свято вийшло понад 100.000. Цифра більше ніж повнажика, коли пригадати нещодавнє відношення України до всього іншого населення, яке було в Київі. Рус був ст. ст. не без огляду на те, що на всіх ліній, але жаль не було

досить відповідних проявів, які могли б спрямувати цей широчинний розмах національного руху. Пізніше ми бачили, що сподівання не здійснились в очікуваній мірі. До цього причинилось багато причин. Одні з тих причин навіть не брали уваги. Не тільки одні, але й багато інших. Не тільки одні, але й багато інших. Не тільки одні, але й багато інших.

Слідуюче слово забирає представник Вишого Педагогічного Інституту в Празі проф. В. Сімонович. Значачиши, що підставою державної самостійності народу є економічна незалежність країни, оратор каже, що побіч не велику, коли не рівномірну, роль грає рідна своя культура народу. Це добре розуміє завжди народ завволення. Він нищить культуру завоєваного народу при допомозі свого державного апарату і накладає свою.

В підтвердження цього почення оратор бере ряд фактів з історії культурного руху України. Ще з царя Петра починається мартиролог нашо-

го рідного сьона. Цар Петро даючи наказом заборони українському слову (щоб не було розумі) і ці заборони не припиняються до останнього часу, до революції 1917 р. Цілий ряд таких фактів, як: переслідування українського народу, знущання з української пісні, карання кобзарів, денатурія приміж, розбійницьке перевозування наших місців до Петербургу і заборона дихати рідним повітрям, заборона нашого архітектурного стилю, ганебна система, що при її допомозі сьогодні Москва на весь світ чваниться Гогалями, Королєнками, Березєвськими, Бортнянськими, Потєбніним, Левітським, нарешті масові розстріли носіїв української культури червоними і білими окупантами нашого рідного краю, всі ці факти поназують, як ворог розуміє небезпеку рідної культури завоєваного нашого народу і як він її нищить. Ми бачимо, як це роблять Москва, коли ж м'яємо на інших завоєвників, то побачимо те саме. Доводі глануть на Західні місці України, на Хомищину, Палашину, де Польські анципи всі українські школи, на Волині, де левини жевіють українські культури установи, на Галичині, що польської окупайці була вкрита густою сіткою українських шкіл, а тепер натовісті вкривається сіткою шкіл польських масажеских рукою насильника.

Бачимо ми, як з будівню культурного життя Буковини і санду немає, як там все нищиться нахадним завоєвником Румуном. Для знищення культури завоєваного краю ворог виявляє ріжні засоби; головними з них являються: нахабність, хитрощі, підступи при допомозі яких характерні з нації, шибим, фальшування історії (ієконо-русська земля Київ, Львів з дізда прадзіда польскі, Terra Romanica, Букovina); використання науки і трактування національної культури завоєваного народу, як чогось нижчого. Звичайно жемона в нижчих верствах нації, захопленість чужою культурою в вищих верствах, байдування своєї культури, зневір'я у свої силі безхарактерність і ренегатство.

Оратор, роблячи висновки зі всього сказаного, приходять до того, що для творення своєї держави потрібна своя власна культура, і як на приклад вказує на Чехію, Польщу, Фінляндію і т. ч.

Закінчуючи свою промову, оратор звертається до слухачів Педагогічного Інституту і інших вищих та середніх шкіл, що перебувають в Ч. С. Р. і закликає їх озброїтись знаннями, які дадуть їм змогу піднести нашу національну культуру, яка допоможе нам одержати перемогу над нашими, ворогами і вже в самостійній незалежній Україні піти далі шляхом розвитку нашої рідної культури.

Від Українських Кооперативних Курсів Селоспільня з промовою виступив лектор курсів Н. Григорій, який послончає на цілий ряд фактів, що мали місце в останній боротьбі за самостійну незалежну Україну, відзначає ту колосальну роль, яку відігравало селянство. Вони, аби діти воювали, перші організували збройну силу для боротьби з ворогом, вони принесли в ції боротьбі найбільше жертв, вони й надалі являються тим могутнім фактором, який приведе Україну до визволення від всіх тих окупантів, що тепер палять над нею.

З привітаннями вступили на сцену представники Білорусів і Грузинів. О 11-й год. по полудні свято закінчилося гучним "Слава незалежній самостійній соборній Україні!" і національними гимнами "Ще не вмерла України!", "Не пораб".

Українське Пресове Бюро в Празі.

